

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна діагностика і моніторинг у дошкільній освіті

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Дошкільна освіта»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	2
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	К. пед. н., доц. Мельничук Лілія Борисівна
Контактна інформація	Lilya1154@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Проблема педагогічної діагностики й моніторингу в освіті на сьогодні є надзвичайно актуальною, оскільки саме моніторингові дослідження дають можливість цілісно відстежити реальний стан дошкільної освіти. Моніторинговий підхід (як сукупність прийомів, засобів спостереження за процесом функціонування та розвитку ЗДО з метою виявлення відповідності бажаному чи прогнозованому результату, а також фіксації визначених труднощів і відхилень у розвитку освітньої системи) дозволяє сформувати інформаційне підґрунтя управління закладом дошкільної освіти.</p> <p>Педагогічна діагностика та моніторинг є не лише джерелом інформації в ЗДО, але й механізмом розвитку системи дошкільної освіти, що допомагає розкрити сутність і значення інноваційних підходів до управлінської діяльності, які сприятимуть удосконаленню перебігу і результатів освітнього процесу.</p> <p>Теоретичний матеріал викладається у формі проблемних лекцій, лекцій-дискусій, лекцій-візуалізацій.</p> <p>Практичні заняття курсу відбуваються у формі обговорення актуальних педагогічних проблем, аналізу науково-педагогічної, методичної та періодичної літератури, а також практичної діяльності, спрямованої на розвиток умінь здобувачів вищої освіти самостійно формувати зміст курсової роботи, визначати структурні одиниці вступу; оформляти результати експерименту у вигляді таблиць, діаграм та графіків; укласти список використаних джерел.</p>
Мета та цілі	<p>опанування студентами магістратури знаннями діагностики та моніторингу якості дошкільної освіти, формування готовності майбутніх фахівців з дошкільної освіти до професійної діяльності в контексті об'єктивного оцінювання, аналізу його результатів та забезпечення якості дошкільної освіти.</p>

<p>Результати навчання</p> <p>Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми</p>	<p>ПР 02. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.</p> <p>ПР 04. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.</p> <p>ПР 06. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини</p> <p>ПР 08. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.</p> <p>ПР 10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.</p> <p>Розвиток «гнучких навичок» - soft skills: навичок комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в команді, вміння контролювати власні почуття, правильно реагувати на емоції інших людей та згаджувати конфлікти, управляти своїм часом, здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій, розуміння важливості зворотного зв'язку / допомоги від колег, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше)</p>
<p>Пререквізити</p>	<p><i>Здобувач вищої освіти повинен знати такі попередні курси «Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність», «Сучасні технології організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти», «Організаційно-управлінська та фінансово-господарська діяльність у дошкільній освіті», «Методична робота в закладі дошкільної освіти»</i></p> <p><i>Здобувач вищої освіти повинен вміти: виявляти здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.</i></p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Змістовий модуль 1		
<p>Тема 1. Якість освітнього процесу ЗДО</p>	<p>Якість дошкільної освіти як феномен. Ознаки якості вітчизняної дошкільної освіти. Ключові чинники якості дошкільної освіти. Об'єкти якості дошкільної освіти. Критерії якості освіти. Результати якісної дошкільної освіти. Якість управління закладом дошкільної освіти. Характеристика якісної роботи керівника ЗДО. Чинники й напрями успішної управлінської діяльності керівника ЗДО.</p>	<p>Експрес опитування, виконання тестових завдань, аналіз психолого-педагогічної літератури, обговорення проблем в управлінні якістю дошкільної освіти на рівні ЗДО, обговорення презентацій, колективна розробка постеру «Цінності колективу ЗДО»</p>

<p>Тема 2. Сутність педагогічного моніторингу у дошкільній освіті</p>	<p>Поняття про моніторинг. Освітній моніторинг. Рівні освітнього моніторингу. Вплив моніторингу на якість освіти. Основні напрями моніторингу якості освіти. Типи та види моніторингу. Мета, об'єкт і предмет моніторингу якості освіти. Вимоги до освітнього моніторингу та його етапи</p>	<p>Експрес опитування, виконання тестових завдань, метод кейсів, аналіз схем-моделей служби моніторингу в ЗДО, обговорення наказів про організацію та проведення моніторингу в ЗДО, розробка положення про систему внутрішнього моніторингу якості освіти в ЗДО</p>
<p>Тема 3. Педагогічна діагностика як основа для здійснення моніторингу в дошкільній освіті</p>	<p>Сутність педагогічної діагностики. Педагогічне діагностування як процес (складова частина) практичної діяльності педагога. Методологічні принципи діагностичного обстеження. Складові педагогічної діагностики. Зміст педагогічної діагностики. Учасники педагогічної діагностики. Види педагогічної діагностики. Вимоги до організації діагностики у закладі дошкільної освіти.</p>	<p>Експрес опитування, виконання тестових завдань, аналіз порівняльних таблиць змісту діагностики та моніторингу, обговорення презентацій «Принципи пед. діагностики», розробка положення про педагогічну діагностику</p>
<p>Змістовий модуль 2</p>		
<p>Тема 4. Методи оцінки якості дошкільної освіти</p>	<p>Загальне поняття про методи науково-педагогічного дослідження. Класифікація методів якості дошкільної освіти. Емпіричні методи досліджень у дошкільній педагогіці: педагогічне спостереження, методи опитування (бесіда, інтерв'ю, анкетування, тестування), аналіз документації закладу дошкільної освіти, аналіз продуктів дитячої діяльності. Математичні методи: реєстрування, ранжування, моделювання, вимірювання. Методи експертних оцінок. Методи соціометрії</p>	<p>Експрес опитування, виконання тестових завдань, обговорення постерів «Методи педагогічної діагностики», зображення експериментальних даних у вигляді діаграм</p>
<p>Тема 5. Програма моніторингу</p>	<p>Поняття та функції програми моніторингового дослідження. Основні компоненти програми. Основні вимоги до програми. Структурні одиниці основної частини (вступ, процедура проведення моніторингу, висновки, рекомендації, перелік посилань). Визначення критеріїв, показників та рівнів. Методики дослідження якості освітнього процесу. Міжнародна методика з оцінювання якості освітнього середовища ECERS-3.</p>	<p>Експрес опитування, виконання тестових завдань, аналіз педагогічних ситуацій (кейс-стаді), обговорення презентацій, розробка програм моніторингу</p>
<p>Тема 6. Педагогічне діагностування рівня розвитку дитини</p>	<p>Індивідуальне обстеження дитини. Тривалість обстеження. Формування системи діагностичних завдань. Вимоги до формулювання запитань дитині-респонденту. Процедура опитування дітей дошкільного віку. Послідовні етапи</p>	<p>Експрес опитування, виконання тестових завдань, кейс-стаді, презентація доповідей, складання карт індивідуального розвитку дитини, презентація моделей випускника ЗДО</p>

	здійснення діагностики за допомогою контрольної-діагностичних зрізів: Показники сформованості особистісно-оцінної компетентності дошкільника.	
Тема 7. Аналіз системи роботи педагога	Система роботи вихователя закладу дошкільної освіти. Критерії оцінки та чинники результативності діяльності педагога. Основні принципи контролю за діяльністю педагогів і дітей. Принцип невтручання (нейтралітету). Принцип коректності звертання до вихователя і дітей. Принцип урахування всіх факторів під час спостереження заняття. Принцип урахування індивідуальних особливостей вихователя. Вивчення системи роботи вихователя. Процес вивчення системи роботи педагога	Експрес опитування, виконання тестових завдань, аналіз педагогічних ситуацій, презентація доповідей, теки «Документація з атестації педагогічних працівників»
Тема 8. Якість управління закладом дошкільної освіти	Напрями й чинники успішності управлінської діяльності керівника ЗДО. Параметри ефективності управлінської діяльності. Поняття системи менеджменту якості дошкільної освіти. Модель системи менеджменту якості дошкільної освіти. Оцінка якості освітніх послуг. Складові менеджменту якості. Якість діяльності ЗДО. Параметри якості результату діяльності ЗДО. Критерії оцінки якості діяльності районної (міської) системи дошкільної освіти	Експрес опитування, виконання тестових завдань, кейс-стаді, презентація доповідей, аналіз структурно-логічних схем, обговорення моделі ефективності системи менеджменту якості дошкільної освіти
Тема 9. Оформлення результатів моніторингу якості освітнього процесу	Звіт про моніторингове дослідження. Висновки за результатами комплексного контролю: відповідність стану роботи чинним вимогам державних програм; підготовка методичних рекомендацій для педагогів; корегування перспективних та календарних планів; розроблення нових розділів програми; проведення відкритих заходів тощо	Експрес опитування, виконання тестових завдань, обговорення структури аналітичного звіту за результатами моніторингового дослідження; презентація діаграм динаміки освітнього процесу в ЗДО
Тема 10. Академічна доброчесність у дошкільній освіті	Поняття про академічну доброчесність. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин. Положення про академічну доброчесність у ЗДО. Проблема академічного плагіату. Види плагіату.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, аналіз нормативних документів, обговорення «Кодексу академічної доброчесності НАЗЯВО». Аналіз безкоштовних програм перевірки тексту на антиплагіат Розробка положення про академічну доброчесність ЗДО

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Галузяк В.М., Холковська І.Л. Педагогічна діагностика: Курс

- лекцій. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 155 с.
2. Діагностика в ДНЗ. Моніторинг контролю за навчально-виховним процесом в ДНЗ / авт.-упорядники Л. Цімерман, О. Дубінська. Київ, 2012. 96 с.
  3. ECERS-3: Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. *Міністерство освіти і науки України*. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/ecers-shkala-ocinyuvannya-seredovisha-rannogo-ditinstva>
  4. Закон України про академічну доброчесність (проект). URL : <http://surl.li/kfve> (дата звернення: 19.09.2022).
  5. Ключові показники якості дошкільної освіти. *Платформа розвитку дошкільнят*. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/14.01/numo/pokazniki-yakostivikhovately.pdf>
  6. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічної-доброчесності.pdf> (дата звернення –15.10.2019 р.).
  7. Крутій К.Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі: Монографія. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. 172 с.
  8. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Osnovy-naukovykh-doslidzhen-Pan-kiv-Malska.pdf>
  9. Мельничук Л.Б. Основи науково-педагогічних досліджень : курс лекцій [для студентів педагогічного факультету спеціальностей 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта»]. Рівне : Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. Степана Дем'янчука, 2019. 50 с.
  10. Мельничук Л.Б. Технології педагогічних досліджень та діагностика у дошкільній освіті : навчально-методичний посібник для студентів педагогічного факультету заочної форми навчання галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Рівне : Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. Степана Дем'янчука, 2019. 56 с.
  11. Методичні рекомендації щодо оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за допомогою кваліметричної моделі. *Додаток до листа МОН України від 06.11.2015 № 1/9535* URL: <https://emetodyst.mcf.ua/659427>
  12. Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти : методичний посібник \ укл. О. Вітряна, І. Гузенко, О. Дрюк; за ред. Т. Киричук, О. Кулик, Н. Шаповал. Київ : Мандрівець, 2017. 272 с.
  13. Моніторинг навчальної діяльності: навчальний посібник. / Д.М. Бодненко, О.Б. Жильцов, О.Л. Лещинський, Н.П. Мазур. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 276 с.
  14. Моніторинг якості дошкільної освіти. 2-ге вид. Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2014. 148 с.
  15. Моніторинг якості освіти: принципи, форми, вимоги, (довідник посібник). Хмельницький: ХОІППО, 2013. 61 с.
  16. Палеха Ю.І., Леміш Н.О. Основи науково - дослідної роботи: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Ліра-К, 2016. 336 с.
  17. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е.І. Наукове дослідження : Організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Лібра, 2004. 342 с.
  18. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція : Міністерство освіти і науки України, Наказ No 33 від 12.01.2021 р. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya>
  19. Управління дошкільним навчальним закладом: контрольний-аналітичний аспект : навчально-методичний посібник. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2014. 200 с.
  20. Швайка Л.А. Педагогічний моніторинг у ДНЗ. Харків : ВГ «Основа», 2017. 192 с.

Додаткова

1. Беленька Г.В., Коваленко О.В., Шинкар Т.Ю. Якість дошкільної освіти в Україні та країнах

- ЄС: параметри виміру та методичний супровід. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 72. Т. 1. С. 33-39. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/72/part_1/8.pdf
2. Гагаріна Н.П., Скурєнко С.Л. Дослідження якості дошкільної освіти з використанням міжнародного інструменту оцінювання ECERS. URL: <http://conf.kubg.edu.ua/index.php/courses/ksdpounush/paper/viewFile/315/353> (дата звернення 30.09.2022)
  3. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання/ Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
  4. Козак Л.В. Педагогічний моніторинг як технологія управління якістю дошкільної освіти *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць*. № 30, 2018. С. 40-45. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/28804/1/Kozak_monitorung_30_2019.pdf
  5. Лобченко Г.О. Як підготувати науковий постер: доповідь. Київ, 2017. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u186/pidgotovka_posteriv.pdf (дата звернення 30.09.2022)
  6. Мельничук Л.Б., Максимчук Н.С., Ілюк Л.В. Критеріально-рівнева характеристика розвитку музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: збірник наукових праць*. № 77/2021. С. 28-32. URL: http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/77/part_2/7.pdf
  7. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Красовська О.О., Шкабаріна М.А. Педагогічний аналіз готовності майбутніх вихователів до морального виховання старших дошкільників. *Інноваційна педагогіка*, 2021. Вип. 32. Т. 1. Теорія і методика професійної освіти. С. 95-99.
  8. Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень. URL: <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a629d359-964f-e911-b41d-001a4be6d04a&kind=1> (дата звернення –15.10.2019 р.).
  9. Методичні рекомендації до написання та захисту кваліфікаційної роботи [для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта] / Борова В. Є, Красовська О. О., Марчук О.О., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І., Яницька О.Ю.; за заг. ред. Л. Б. Мельничук. Рівне: ПВНЗ МEGУ ім. акад. Степана Дем'янчука. 2022. 100 с.
  10. Методичні рекомендації про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році. *Додаток до листа МОН від 27.07.2022 № 1/8504-22*. URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86993/> (дата звернення 28.09.2022).
  11. Правила оформлення списку використаних джерел при написанні наукових робіт. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylaoformlennayaspykuvykorystanyhdzherel.pdf>
  12. Фроленкова Н. О. Якість дошкільної освіти в Україні: феномен поняття. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С. 116-118.

14. Інформаційні ресурси

Освітні сайти:

<http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт
<http://osvita.ua> – Освітній портал «Освіта.UA».
<http://klasnaocinka.com.ua> – Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, закладів дошкільної освіти та інших організацій.
<http://ukped.com> – Українська педагогіка.
<http://myeducation.com.ua> – Потужний незалежний освітній ресурс, основною метою якого є допомога у отриманні якісних освітніх послуг кожною людиною протягом життя.
<http://znannya.info> – Інформаційний портал "Знання".
<http://metodportal.net> – Методичний портал.
<http://timo.com.ua> – Тестування і моніторинг в освіті.
<https://www.megu.edu.ua/uk/biblioteka/osvitni-portaly> - Вітчизняні бази наукових видань (MEГУ)
<https://www.youtube.com/watch?v=JJ41DD-xxps> - Вебінар «Методика ECERS-3: взаємодія та структурування програми в дитсадку»
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLJ2-31j4oXT4ekYbNL3TWmcyWu3-JFbX0> – серія

вебінарів для педагогів «Якісна дошкільна освіта в Україні»
<http://www.engqa.eu> – Європейські стандарти та рекомендації щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Тема 1-3)	18
Змістовий модуль 2 (Тема 4-10)	42
Підсумковий контроль (іспит)	40
Загальна кількість балів:	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни